

Bài 9

XÂY DỰNG GIA ĐÌNH VĂN HOÁ

I – CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

1. Em hãy cho biết thế nào là gia đình văn hoá ? Lấy ví dụ về một số gia đình văn hoá ở địa phương em.

.....

.....

.....

.....

2. Theo em, vì sao phải xây dựng gia đình văn hoá ?

.....

.....

.....

3. Mỗi người cần phải làm gì để góp phần xây dựng gia đình văn hoá ?

.....

.....

.....

4. Em hãy tự nhận xét việc góp phần xây dựng gia đình văn hoá của bản thân.

.....

.....

.....

5. Biểu hiện nào dưới đây là biểu hiện của gia đình văn hoá ?

- A. Giàu có, cha mẹ hay cãi nhau
- B. Đời sống vật chất đầy đủ, con cái ăn chơi sung sướng
- C. Hoà thuận, con cái vâng lời cha mẹ
- D. Đông con, nheo nhóc, thất học

6. Theo em, làm những công việc trong gia đình là bổn phận của ai ?

- A. Của cha và mẹ
- B. Của mẹ và con gái
- C. Của tất cả mọi thành viên trong gia đình
- D. Của cha và con trai

7. Ngọc muốn đi học vẽ vào một số buổi chiều trong tuần, nhưng cha mẹ Ngọc không đồng ý vì sợ mất thời gian, ảnh hưởng đến việc học tập văn hoá của Ngọc.

Câu hỏi :

Theo em, Ngọc nên làm gì trong tình huống đó ?

(Chọn một trong các phương án)

- A. Làm theo lời cha mẹ, không đi học vẽ mặc dù trong lòng không thoải mái.
- B. Tranh luận với cha mẹ về ích lợi của việc học vẽ.
- C. Vẫn đi học vẽ nhưng giấu không để cha mẹ biết.
- D. Tìm lúc thích hợp giải thích cho cha mẹ hiểu và đồng ý cho mình đi học vẽ.

8. Nhiều lần sang nhà Tú chơi, Hồng thấy Tú đang làm việc nhà, khi thì băm bèo, cho lợn ăn, khi thì cọ rửa nồi soong, quét sân... Hồng nói với Tú : "Chúng mình là học sinh, nhiệm vụ của chúng mình là học cho giỏi ; học xong, chúng mình phải vui chơi cho khoẻ chứ, việc gì phải làm nhiều như cậu !".

Câu hỏi :

1/ Em có tán thành ý kiến của Hồng không ? Vì sao ?

2/ Em sẽ góp ý cho Hồng như thế nào ?

9. Thuỷ là con út trong một gia đình công nhân, có cuộc sống tương đối ổn định. Tuy nhiên Thuỷ không bằng lòng với cuộc sống hiện tại của gia đình, thèm khát cuộc sống giàu có, nhà cao cửa rộng, đồ đạc sang trọng, quần áo đúng mốt... và chê bố mẹ là nghèo khổ, cổ lỗ. Thuỷ hay so sánh nhà mình với nhà các bạn giàu có trong lớp và ca tụng sự giàu sang của gia đình các bạn đó ngay trước mặt cha mẹ làm cha mẹ Thuỷ rất buồn.

Câu hỏi :

1/ Em có tán thành suy nghĩ và hành vi của Thuỷ không ? Vì sao ?

2/ Nếu là bạn của Thuỷ, em sẽ góp ý cho Thuỷ như thế nào ?

10. Mẹ của Linh là một công nhân môi trường đô thị, chuyên cắt tỉa cây cảnh đường phố. Mặc dù rất yêu quý và kính trọng mẹ, nhưng không hiểu sao Linh cứ cảm thấy xấu hổ thế nào ấy, không muốn cho bạn bè biết nghề nghiệp của mẹ. Linh cứ ao ước giá mà mẹ mình có một nghề nghiệp đáng tự hào như bố mẹ các bạn khác. Linh luôn lẩn tránh không gặp mẹ ở ngoài đường, sợ bạn bè tình cờ bắt gặp. Ngay cả khi vô tình nhìn thấy mẹ đang lúi húi tỉa cây, Linh cũng cố tình quay xe tìm đường khác.

Câu hỏi :

Em hãy nêu những suy nghĩ của mình về Linh và tự đặt mình vào vị trí của Linh để có cách ứng xử đúng đắn.

11. Thanh là học sinh trong làng đi học trường huyện. Ngày nào cũng phải đạp xe hàng chục cây số đến trường, nhưng Thanh học rất khá. Bố mẹ rất tự hào về Thanh, cả làng khen ngợi Thanh. Lớp Thanh học toàn con nhà khá giả ở thị trấn, chỉ mỗi mình nó có chiếc xe đạp cà khở mà các bạn cùng lớp gọi là "lão xe" vì nó đã tróc sơn từng mảng, trông nham nhở. Thanh thấy xấu hổ mỗi lần nhìn chiếc xe tróc sơn, nan hoa vừa to vừa thô đặt cạnh những chiếc mini Nhật, những chiếc xe địa hình đẹp đẽ. Thanh xin bố mẹ mua cho nó xe mới nhưng mẹ bảo nhà mình chưa có tiền, bao giờ tích cóp đủ mẹ sẽ mua cho. Thanh cho rằng bố mẹ không thương mình và giận bố mẹ làm bố mẹ rất buồn phiền, không khí trong gia đình căng thẳng.

Câu hỏi :

1/ Vì sao Thanh lại giận bố mẹ ?

2/ Em có đồng tình với việc làm của Thanh không ? Vì sao ?

3/ Theo em, Thanh phải làm gì để lấy lại không khí hoà thuận trong gia đình và niềm tin yêu, tự hào của bố mẹ ?

12. Em hãy lập kế hoạch tham gia xây dựng gia đình văn hoá của bản thân theo gợi ý :

- Liệt kê tên những công việc chính của gia đình em.
- Những việc mà em có thể làm để góp phần xây dựng gia đình văn hoá.

II – TRUYỆN ĐỌC

Một gia đình văn hoá tiêu biểu

Chúng tôi tìm đến nhà thầy giáo Lê Kiến Trúc, sinh năm 1967, hiện cư ngụ ấp Chợ xã Mỹ An, huyện Mang Thít, tỉnh Vĩnh Long. Đây là một trong những gia

đình đạt tiêu chuẩn gia đình văn hoá tiêu biểu của tỉnh Vĩnh Long năm 2011. Với chất giọng trầm ấm thầy kể cho chúng tôi nghe bước đường xây dựng gia đình văn hoá. Năm 1990 thầy tốt nghiệp Khoa Toán Trường Cao đẳng Sư phạm Vĩnh Long, được phân công về giảng dạy tại Trường Tiểu học Mỹ An A, hai năm sau thầy chuyển về dạy tại Trường Trung học Cơ sở Mỹ An cho đến ngày nay. Khi mới tạo lập gia đình riêng, thầy cô gặp rất nhiều khó khăn vì sống chủ yếu nhờ vào đồng lương giáo viên, lại nuôi con nhỏ. Ngoài đi dạy thầy còn nhận may gia công để phát triển kinh tế gia đình. Sau bao năm dành dụm thầy cô tạo lập được một mái nhà riêng. Đối với cô lúc ấy rất vất vả vì thầy đang theo học lớp đại học, cô một mình lo con nhỏ, vừa đảm bảo công tác ở trường. Vì tinh thần trách nhiệm, tất cả vì học sinh thân yêu nên thầy cô hết lòng giảng dạy và giáo dục học sinh bằng tình thương yêu và trách nhiệm của nhà giáo tâm huyết với nghề. Đáp lại sự dạy dỗ tận tình, các em đi học chuyên cần, nhiều năm liền không có học sinh bỏ học, không có học sinh yếu, các em phấn khởi khi đến lớp, hăng hái học tập, mến trường, mến lớp.

Ngoài sự phấn đấu để làm tốt công tác chuyên môn ở trường, thầy cô còn phấn đấu để tạo lập một cuộc sống tương đối ổn định. Chính nhờ sự san sẻ, yêu thương, tin tưởng lẫn nhau, hạnh phúc theo đó lớn dần lên. 9 năm liền thầy là giáo viên dạy giỏi cấp tỉnh và năm học 2008 – 2009 thầy được Sở Giáo dục và Đào tạo tặng danh hiệu "viên phấn vàng", được Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh tặng bằng khen. Thầy còn đạt danh hiệu Chiến sĩ thi đua cơ sở nhiều năm liền. Còn cô vừa là hiệu phó nhà trường vừa là đại biểu Hội đồng nhân dân cấp xã, đang theo học đại học với mong muốn "tất cả vì học sinh thân yêu". Thầy cô luôn là tấm gương sáng cho con, cụ thể 4 năm liền cháu đều là học sinh giỏi và năm vừa qua đạt học sinh giỏi tiếng Anh nhất khối.

Đối với xóm giềng, bằng khả năng của gia đình, thầy cô luôn giúp đỡ những lúc khó khăn, hoạn nạn, đóng góp xây dựng các khoản phúc lợi mà địa phương, nhà trường vận động. Ở trường, cùng với Ban giám hiệu nhà trường cô còn vận động các mạnh thường quân hỗ trợ tập sách, các suất học bổng cho học sinh nghèo vượt khó học giỏi, máy vi tính phục vụ cho công tác giảng dạy áp dụng công nghệ thông tin. Gia đình thầy còn thực hiện tốt việc xây dựng gia đình xanh, sạch, đẹp có đầy đủ ba công trình vệ sinh và tham gia hoạt động đoàn thể ở địa phương, bản thân thầy không nghiện thuốc, rượu.

Với sự phấn đấu không ngừng, gia đình thầy nhiều năm liền được công nhận gia đình văn hoá. Năm 2011, gia đình thầy là gia đình duy nhất ở xã Mỹ An,

huyện Mang Thít được chọn đi dự họp mặt gia đình văn hoá tiêu biểu cấp tỉnh. Thấy cô quyết tâm phấn đấu theo phương châm "vợ chồng hoà thuận, sống hạnh phúc, bình đẳng, giáo dục con cái nên người"

(Theo "*Những gương điển hình
về xây dựng gia đình văn hoá tỉnh Vĩnh Long năm 2011*")

Câu hỏi :

- 1/ Gia đình thầy Lê Kiến Trúc là một gia đình như thế nào ?
- 2/ Những yếu tố nào đã giúp thầy Trúc xây dựng được gia đình văn hoá tiêu biểu ?